

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาเกี่ยวกับการจัดหาพัสดุภาครัฐตามระเบียบหรือข้อบัญญัติว่าด้วยการพัสดุของส่วนราชการ
ชื่อผู้เขียน	จิตเกษม น้อยไร่ภูมิ
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.วีระ โลจายะ
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาปัญหาข้อกฎหมายที่เกิดขึ้นในการจัดหาพัสดุของส่วนราชการที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุดังด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การพัสดุ พ.ศ. 2538 ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การพัสดุ พ.ศ. 2545 โดยมุ่งเน้นศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาข้อกฎหมายที่เกิดขึ้นจริงกับหน่วยงานต่างๆ เป็นกรณีศึกษา แนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดรวมทั้งการวิเคราะห์และศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายและแนวทางปฏิบัติของต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป (ได้แก่ ประเทศสก็อตแลนด์ ประเทศฝรั่งเศส และประเทศอิตาลี) และรวบรวมแนวคิดหลักเกณฑ์พื้นฐานทั่วไปในการดำเนินงานด้านการพัสดุภาครัฐ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขระบบการจัดหาพัสดุของส่วนราชการในประเทศไทย ซึ่งจะทำให้ได้รับการยอมรับจากนานาประเทศ รวมถึงกระบวนการจัดหาพัสดุมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้มากยิ่งขึ้นจากการศึกษาพบว่าการจัดหาพัสดุของส่วนราชการในประเทศไทยที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบัญญัติว่าด้วยการพัสดุดังหลายฉบับและไม่มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่ควบคุมการจัดหาพัสดุของส่วนราชการในภาพรวมส่งผลให้การจัดหาพัสดุของส่วนราชการในประเทศไทยขาดประสิทธิภาพ การจัดหาพัสดุของส่วนราชการในภาพรวมจึงไม่สามารถเป็นไปด้วยความเปิดเผย โปร่งใส และเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันราคาอย่างแท้จริง โดยสามารถแยกพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับการจัดหาพัสดุตามระเบียบหรือข้อบัญญัติว่าด้วยการพัสดุของส่วนราชการได้เป็น 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการใช้อำนาจดุลยพินิจที่มากเกินไป ปัญหาเกี่ยวกับการจัดหาพัสดุของส่วนราชการที่ไม่สอดคล้องกับหลักวินัยทางการคลังและงบประมาณ และปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบการจัดหาพัสดุภาครัฐที่ขาดความเป็นเอกภาพ

ดังนั้น ภายหลังจากที่ได้ศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบแล้วผู้เขียนจึงเสนอให้
ตราพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการจัดหาพัสดุภาครัฐเพื่อใช้บังคับกับส่วนราชการทุกหน่วยงาน
เพื่อป้องกันการใช้ดุลยพินิจโดยอิสระของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน กำหนดเนื้อหาและหลักการจัดหา
พัสดุภาครัฐให้ชัดเจนครอบคลุมทั้งกระบวนการในการจัดหาพัสดุของส่วนราชการและเพื่อใช้เป็น
แนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปด้วยความถูกต้องและใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า
ยกเลิกการจัดหาพัสดุด้วยระบบการกระจายอำนาจให้ส่วนราชการต่างๆ จัดหาพัสดุโดยอิสระแล้ว
ใช้ระบบการจัดหาพัสดุแบบรวมการแทน โดยจัดตั้งหน่วยงานกลางซึ่งมีหน้าที่ควบคุมการจัดหา
พัสดุแทนส่วนราชการทั้งหมด ก็น่าที่จะทำให้เกิดการยอมรับเกี่ยวกับระบบการจัดหาพัสดุของ
ประเทศไทยมากขึ้น

Thesis Title	Problems Concerning Public Procurement in Procurement Regulation of Government Agencies
Author	Jitgarsame Noiraipoom
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Dr. Veera Lojaya
Department	Law
Academic Year	2013

ABSTRACT

The objective of this thesis is to study legal problems arising from the Regulation of the Office of the Prime Minister on Procurement B.E. 2535 (1992), the Regulation of the Office of the Prime Minister on Electronic Procurement B.E. 2549 (2006), the Regulation of the Ministry of Interior on Local Administration Procurement B.E. 2532 (1982), the Ordinance of Bangkok Metropolitan on Procurement B.E. 2538 (1995), the Ordinance of Pattaya City on Procurement B.E. 2545 (2002). The thesis will also analyze legal problems, which can be found by other departments. In addition, it will study precedents made by the Administrative Court and laws from other countries such as the United States, European Union (Scotland, France, and Italy) will be examined and compared. Moreover, the thesis will study the principle of public procurement. This will be used as a guideline to improve procurement regulations in Thailand in the hope that these regulations can be accepted by other countries. At the end, more efficient, more transparent, and more accountable procurement procedures should be completely performed in Thailand. According to this thesis, there are many rules and regulations relating to the procurement procedures. Furthermore, there is no single agency which is responsible for the supervision of the procurement procedures. Therefore, efficiency, transparency, and accountabilities on procurement procedures are not easily made. The thesis expects that real competition should also be found in the procedures. The research has found that there are at least three main legal problems in procurement procedures in Thailand. First, the power of consideration is not suitable. Often it seems beyond the power received from laws, which is ultra vires. Second, procurement procedures in many departments seems not to follow good governance principles set by Budget Procedure Laws. Last, there is no unity in the procedures.

The author views that there should be a single law to supervise all procurement procedures in Thailand. This law should enforce all government departments. This may reduce ultra vires issue resulting from consideration power, made by government officials. Also, standard and accurate principles should be written and followed by all departments and the state budget should be utilized effectively. Clearly, the author suggests that distribution of power, which is related to procurement procedures, to local governments should be abandoned. Then a single agency ought to be created at the central government level. This will improve procurement regulations in Thailand and those regulations should be accepted in international level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างสูงของรองศาสตราจารย์ ดร.วิระ โลจายะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ท่านได้ให้คำแนะนำทางวิชาการตลอดจนแนวทางในการเขียน และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์อย่างละเอียด ผู้เขียนขอน้อมรำลึกไว้ด้วยความเคารพ และขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล ที่ท่านได้กรุณาให้เกียรติรับเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ และผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ประเสริฐ ตันศิริ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชัย เลื่อนฉวี ที่ท่านได้กรุณาให้เกียรติรับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขและปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาและทุกคนในครอบครัวของผู้เขียน ที่ได้สนับสนุนและเป็นกำลังใจสำคัญยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบคุณคุณอัญชติ มาร์ตัน ที่ช่วยตรวจทานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างละเอียด ว่าที่ร้อยตรี ดร.ไพศาล เอกคณิต ที่ให้ความช่วยเหลือแปลภาษาต่างประเทศ คุณศิริกัญญา รุนประ โคน และเจ้าหน้าที่สำนักมาตรฐานการ จัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ทุกท่านสำหรับความรู้เกี่ยวกับการจัดหาพัสดุภาครัฐที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้เขียน

ผู้เขียนยังขอขอบคุณ นายพสธร พันธุ์สุวรรณ ประธานนักศึกษาปริญญาโท หมวดวิชา กฎหมายมหาชน รุ่นปีการศึกษา 2551 และนายศิระ อังสัจจะพงษ์ ที่คอยให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้

สุดท้ายนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดหรือบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

จิตเกษม น้อยไร่ภูมิ